
Hvorfor tøver Biskop Ostenfeld?

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Hvorfor tøver Biskop Ostenfeld?

4

Hvorfor tøver Biskop Ostenfeld?

Hvorfor tøver Biskop Ostenfeld?

Jp. 22/1 1933[1]

Hvorfor tøver Biskop Ostenfeld?

Af Sognepræst Kaj Munk

Nu er der igen en Chance for Biskopperne for at faa en Præst smidt ud af Kirken. Med nogen Uro maa man spørge, hvorfor de ikke allerede har grebet til.

For nogle Dage siden indeholdt "Politiken" en Kronik af en sjællandsk Sognepræst, Chr. Norlev. Den hed "Dogmefri Kristendom". Den begyndte med at fastslaa som en Kendsgerning, at der i næsten alle Befolkningslag findes en meget stærk Modvilje mod Kirkens Dogmer. (Det er for Resten i Parentes bemærket Løgn.) Derefter kræver den, at Dogmerne skal sættes under Debat, men det vil Kirken ikke, og det er det samme som, at den erklærer sig fallit, siger Sognepræsten om sin egen Kirke, den, der giver ham hans Levebrød. Hvorfor skulde nu Dogmerne sættes under Debat? Jo, for de er ganske betydningsløse (en forunderlig Grund til at debattere dem). Den kristne Religion er nemlig, "principielt set, i sin Oprindelse et rent etisk Livsprincip". Hvilket bevidnes ved Henvisninger bl. a. til et Par Skriftsteder af Carlyle og W. Rauschenbusch, som jeg ikke ved, hvem er. "Kirkens store Fejl - for ikke at sige Dødssynd - er, at den ikke har gjort Jesu Lære om Guds Rige til Grundlag for sin senere Teologi og Dogmatik." De rædselsfulde Teologer har spoleret Evangeliet, lige fra det fremkom og til Dato. "Evangeliet iklædtes en tidshistorisk Dragt, vævet af jødisk Verdensopfattelse og Teologi." Det, der bare skal fastholdes, er, at "Gud er Faderen, den fuldkommen gode, paa hvis Kærlighed og Overbærenhed vi kan stole", og saa naturligtvis, at vi skal elske vor Næste.

Saa simpelt er det hele, "en universel Tale, forstaaelig for alle Folk under alle Forudsætninger". (Her forstaaer man blot ikke, hvorfor Gud dog foretrak Jesus, naar ogsaa Norlev stod til hans Raadighed.) "Den yngre Generation mangler baade den sproglige og intellektuelle Forudsætning for at forstaa Kirkesproget." Og det er dens Ret at forlange en dogmefri Kristendom.

"Politiken" er efter min Formening et fortrinligt Blad, intelligent og lysvaagent og rapmundet. Men paa eet Felt tilsteder Redaktionen ikke Intelligens, og det er hos Bladets kirkelige Medarbejdere; Oscar Geismar dukkede pludselig op i Spalterne, men det gik ikke længe; Manden havde jo Hovede; det maa øjensynligt ikke sive ud mellem Bladets Læsere, at ogsaa saadanne Fænomener kan forekomme hos Gejstligheden. Marcus Lauesen optræder en sjælden Gang, men da saa dybsindig, at det ikke gør noget. Og naar Sognepræst Chr. Norlev tørner ud, kan man ogsaa roligt sige, at Dybsindet ikke gør noget.

*

Men lad ham være i Fred for Argumenter med sin Kronik; den er ikke et Skud løst Krudt værd. Nej, til to andre Mænd gaar Tankerne, til Chefredaktør Ove Rode og Chefbiskop Harald Ostenfeld. Hvor nænner Ove Rode paa sit Blads veldækkede Bord at anbringe saadan et Fadfuld halvfriske Flyndere? Han maa dog have Dybde nok i sin Sjæl til ganske simpelt at maatte brække sig ved igen engang at faa Besked fra en gejstlig om, at "Gud er vor Far, og vi skal bare være go'e ved hinanden", ved igen at faa opvarmet den liberale Pølsesnak om, at Religionen skal gøres forstaaelig, ved atter at udsættes for det parlamentariske Godtkøbsskvalder, at det er vor Pligt at prisgive, hvad der er Uvilje mod i Befolkningslagene; hans aandelige Fintmærkning maa dog aldeles afgørende sige ham, at hvis Chr. Norlev var sendt til Jesus for at interviewe ham til "Politiken" og spurgte ham: "Har jeg ikke Ret i, at De betragter Deres Opgave som Forkyndelsen af et rent etisk Livsprincip?", saa vilde Frelseren se paa Journalisten uden at ane, hvad "etisk" eller hvad "Livsprincip" betød, men dog med en sikker instinktiv Følelse af, at *det* Nonsens var han i hvert Fald ikke kommet for.

Og nu Biskop Ostenfeld. Den, der skriver disse Linier, mener jo ikke, at Hr. Norlev bør afskediges, men mener ganske oplagt, at Biskop Ostenfeld maa mene det, endog uden Hensyn til Mulighederne for Vangede Sogns Sammenlægning med et andet. Kunde Otto Larsen ikke taales i Folkekirken, hvorledes da denne Forkyndelse, der opererer med noget saa sælsomt som Dogmefri Kristendom? Kristendommen har eet Dogme, at Gud er til - og uden dette ingen Kristendom.

*

Kristendommen har et andet Dogme, det nemlig, at Kristus er Guds Søn, og uden dette heller ikke Kristendom. Hvad mener Pastor Norlev? Hvordan er hans Forkyndelse? Mon den yngre Generation i Vangede har sproglige og intellektuelle Forudsætninger for at forstaa, hvad Daaben skal til, og hvis ikke, er den mon saa afskaffet dersteds? Hvad prædikes der om derude Paaskedag, naar Kristendommen skal være dogmefri? Var Jesus en lidt skørhovedet og sentimental Personage med en fiks Idé om Gud og Næsten, hvori han dog tilfældigvis saa klart?

Det er sandt nok, at Teologerne har opfundet forskrækkelig mange stygge Tankegespenster. Ogsaa Melanchton kunde sige haarde Ord om Teologerne. Men, som det synes mig, med noget større Myndighed end Hr. Norlev. Melanchton selv var en stor Teolog, hvilket her betyder: havde Forudsætninger for at udtale sig. Jeg dyster mig ikke, jeg ser efter i min kirkelige Aarbog angaaende Pastor Norlevs teologiske Embedseksamen; han har ingen; der staar, han er uddannet som Snedker.

Det forringer ikke Manden; ingenlunde. Vorherre Jesus selv var Tømrer. Alligevel maa det være mig tilladt at gisne, at der trods disse to Mænds Uddannelse indenfor næsten samme Branche har været Teologer, der har forstaaet den sidste dybere.

Det var en sørgmodig og pinlig Samvittighedssag for Rigens høje Bisper at skulle slagte Otto Larsen, en stilfærdig og beskeden Tænkter, en ensom, en meget ensom Mand, en,

der tog sin Del af Kirkens Synder paa sig og led, næsten til Vanvid, under det Budskab, han skulde bringe. Hvor ganske anderledes befriende er det ikke for Biskopperne, naar nu Konsekvensen byder dem igen at lægge ud, at det, de er imod, er en Herre af et helt andet Format, en offentlig Udkælder af sin egen Kirke, en mægtig Mand, i Pagt med næsten alle Samfundslag, Kronikør i "Politiken" og blaastemplet af "Socialdemokraten" - her er da noget at slaa paa, her kan da blive Tale om at staa som Sejrherr med Ære.

– – Og altsaa: hvorfor, hvorfor tøver Biskop Ostenfeld?